

Aanwezig: Ton Liefwaard (vz), Peter van Es, Chris de Kruif, Esther Huiskers, Maarten Kunst, Gerda Korevaar (verslag)

Afwezig met bericht van verhindering: Michiel Hanssen en Jantine Rozenboom

1. Opening en vaststelling agenda

De agenda wordt vastgesteld.

2. Verslag Onderwijsbestuur 1 februari jl.

Onder 3: harmonisatie dagindeling: het is belangrijk om dit goed te framen. Het zou moeten betekenen dat de colleges daadwerkelijk op het kwartier starten en dat docenten daarvoor gelegenheid hebben in de zaal om voorbereidingen te treffen. Afsproken wordt dat dit opgepakt wordt richting OIC (Bea Persoon en Rob Hogeboom; actie Gerda Korevaar).

De passage over roostering wordt aangescherpt. Het betreft specifieke problematiek die zich het komend collegejaar voordoet. De ongunstige planning in relatie tot de zomervakantie speelt daarbij ook een rol van betekenis. De opleidingsdirecteuren vinden dat een groot probleem, maar onderschrijven wel dat zoveel mogelijk naar oplossingen op maat gekeken moet worden (Actie Gerda Korevaar).

Ad 8: Ook deze passage wordt aangepast. Het punt dat gemaakt wordt, heeft betrekking op de ervaren werkdruk en de prioriteit die toegekend wordt aan onderzoek als het gaat om de loopbaan van medewerkers. De opleidingsdirecteuren zouden hierover graag in gesprek gaan met Larissa van den Herik, portefeuillehouder onderzoek. Ton Liefwaard zegt toe haar uit te nodigen voor een van de volgende vergaderingen van het Onderwijsbestuur.

3. Stand van zaken en vervolg

Maarten Kunst wordt gefeliciteerd met zijn benoeming tot Hoogleraar.

Visitatie Criminologie:

De bacheloropleiding Criminologie is op alle standaarden goed beoordeeld. De Masteropleidingen hebben een voldoende gekregen, de standaard toetsing heeft daarbij de kwalificatie 'goed' ontvangen. Maarten Kunst geeft aan dat de aanbevelingen goed passen bij de voornemens van de opleiding tot verdere verbetering. De Criminologie-opleidingen van de zusterfaculteiten hebben een vergelijkbare beoordeling ontvangen.

Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK):

De ITK is positief verlopen. Er verschijnt nog een rapport met daarin de bevindingen van de commissie. Ton Liefwaard bedankt ieder voor de getoonde betrokkenheid in de panels. Er is veel werk verzet. Het was een grote operatie. Ook de opzet van de kwaliteitsafspraken zijn positief beoordeeld. Onze faculteit werd daarbij als good practice genoemd.

NSE: de inspanningen om de NSE te promoten lijken hun vruchten af te werpen: de respons is universiteitsbreed hoger dan vorig jaar en ligt nu op 35.6% (was 33.3%). Ook ten opzichte van andere universiteiten doen we het goed. Helaas geldt dit percentage niet voor alle opleidingen van onze faculteit: bachelor rechtsgeleerdheid (22.9%), bachelor fiscaal (22.2%), bachelor notarieel (31.3%), bachelor criminologie (40.5%!), master rechtsgeleerdheid (17.9%), master fiscaal (12.6%), master notarieel (15.9%), master jeugdrecht (37.2%) en masters criminologie (rond de 30%). De advanced masters laten een wisselend beeld zien.

Wellicht hebben deze voor enkele opleidingen lage scores te maken met het type student dat hier studeert: studenten die best tevreden zijn en daardoor niet de noodzaak zien om de enquête in te vullen. Er zijn ook veel studenten die rechten als tweede studie doen, en alleen de enquête ingevuld hebben voor hun eerste studie. Ook blijkt dat onze docenten niet altijd de beste ambassadeurs zijn voor deze enquête. Hierop zou door een ieder wat steviger ingezet kunnen worden. Het Onderwijsbestuur zou kunnen uitdragen dat de uitkomsten van deze enquête belangrijk zijn voor de

externe waardering van de opleidingen, onder andere door het Ministerie van MCOV. Voorlopig vindt het initiatief van de HBO-opleidingen, deze doen de NSE in de ban, geen navolging onder universiteiten. Het College van Bestuur vindt de uitkomsten relevant, en wil deze enquête graag als meetinstrument blijven gebruiken. Op termijn zou dit druk kunnen wegnemen bij de accreditatie van opleidingen. Ten slotte wordt geconstateerd dat er veel werk ligt bij de assessoren tijdens de afname van de NSE. Dit is voor SAZ een punt van aandacht, wellicht dat andere actoren bij de afname moeten worden betrokken.

Harmonisatie: de werkzaamheden van de werkgroep Jaarindeling zijn getemporiseerd. Beleidsmatige keuzes zullen apart geagendeerd worden en in het (Ambtelijk) Onderwijsberaad besproken worden. Deze keuzes zullen ook voorgelegd worden aan het Onderwijsbestuur.

Panelgesprekken: in het kader van monitoring van de kwaliteitsafspraken worden in de maand mei door onze faculteit bij wijze van pilot twee panelgesprekken georganiseerd. Het voornemen is om twee jaarlijks, per semester, panelgesprekken te laten plaatsvinden. Jantine Rozenboom en Michiel Hanssen hebben deze panelgesprekken opgezet en zullen deze ook uitvoeren. Ze zijn getraind door het ICLON in hun gesprekstechnieken. Voor het gebruik van werkvormen is gekeken naar de Universiteit Leuven die goede ervaringen heeft in het activeren van studenten tijdens de panelgesprekken en in het inbedden van de panelgesprekken in het kwaliteitszorgsysteem. Verslaglegging van het gesprek vindt ter plekke tijdens het panelgesprek plaats. Via studieverenigingen worden studenten benaderd. In juni zijn de uitkomsten van de panels beschikbaar. In augustus vindt de evaluatie van de werkwijze plaats. Voor continuïteit wordt zorggedragen. Op advies van Maarten Kunst zullen ook criminologie studenten benaderd worden om deel te nemen aan de panelgesprekken.

Verplichte matching: besloten is tot geleidelijke invoering van verplichte matching bij alle opleidingen van de Universiteit Leiden. Voorlopig stelt onze faculteit zich afwachtend op en wachten we de ervaringen bij verschillende faculteiten af. De komende 2-3 jaar doen wij in ieder geval nog niet mee.

Students as Partners: in het kader van de onderwijsvisie worden studenten de gelegenheid geboden om onderzoek te doen en aan de hand daarvan voorstellen op te stellen voor onderwijsvernieuwing. Er is een pilot gestart waarvoor universiteitsbreed studenten gevraagd werden zich aan te melden. Vier studenten hebben zich aangemeld, voor onze faculteit is dat Aoife Fleming. Zij richt zich op het thema duurzaamheid. In het kader daarvan wordt een LAW lunchbyte georganiseerd op 21 mei (zie e-nieuws voor nadere berichtgeving hierover). De afronding van het project (juli/augustus) wordt besproken in de gezamenlijke OLC en het Onderwijsbestuur.

LTA-fellows en kandidaten voor opleiding tot onderwijskundig leiderschap: Via mailing wordt hiervoor aandacht gevraagd. Chris de Kruif geeft aan dat de opleiding tot onderwijskundig leiderschap een intensieve, maar inspirerende opleiding is.

Honours Academy: de opleidingsdirecteuren worden geattendeerd op het jaarverslag dat via mail naar hen is verzonden.

Chris de Kruif geeft aan dat zij de faculteit medio juli gaat verlaten en een andere baan heeft gevonden bij de Brauw als professional support lawyer en als een van de meedenkers op het gebied van innovatie. Veel waardering wordt geuit voor haar leiderschap en wijze van werken in de Bachelor- en Masteropleiding Rechtsgeleerdheid: de leerlijn vaardigheden staat in de steigers!

3. Facultaire onderwijsagenda

De facultaire onderwijsagenda is gebaseerd op een eerdere inventarisatie (Onderwijsbestuur van 1 februari jl). De opleidingsdirecteuren waarderen de voorliggende rapportage: de prioriteiten zijn goed samengebracht. Aangegeven wordt dat bij het onderzoek naar herinschrijvingsrendementen de inbreng van de studieadviseurs niet kan ontbreken. Deze aanbeveling zal worden opgenomen in de definitieve rapportage. Ook zal de passage over doorstroom fiscaal recht aangepast worden. Maarten Kunst geeft aan dat het facultair toetsbeleidsplan van groot belang is, en al eerder is uitgesteld. Op verzoek van Ton Liefaard is de afronding van dit plan echter over de zomervakantie

heen getild, gezien de volle onderwijsagenda met belangrijke aandachtspunten (onder meer Kwaliteitsafspraken en de eerder vermelde herinschrijvingsrendementen). Ton Liefwaard vraagt begrip voor deze prioritering. Maarten Kunst vraagt vervolgens aandacht voor de notitie docent-ontwikkeling. Ton Liefwaard geeft aan dat er een facultair plan in voorbereiding is en dat een eerste opzet reeds eerder met het Onderwijsbestuur besproken is. Naar aanleiding van de facultaire onderwijsagenda waarin ook het onderwerp Kwaliteitsafspraken aan de orde komt, wordt gewezen op het onderwerp HC-LAW. Er is een beperkte groep studenten die daarin participeert, terwijl de kwaliteitsmiddelen voor alle studenten gelden. Maarten Kunst geeft aan dat dit veel beroering onder studenten geeft. Ton Liefwaard reageert dat hij zich hier heel bewust van is, maar dat relatief een klein deel van de kwaliteitsmiddelen naar HC-LAW gaat. Het is belangrijk dat studenten zich daarvan bewust worden. Tevens is het belangrijk dat de betekenis en meerwaarde van HC-LAW voor onze faculteit goed onder de aandacht komt en op welke wijze via onder meer mogelijke proeftuinen, maar ook via kennisdeling en dergelijke onder docenten, HC-LAW aan betekenis kan winnen. In de faculteitsraad van maandag 15 april staat het honours onderwijs op de agenda.

4. Examencommissie (i.a.v. Niek Zaman en Jan Robbe)

Jan Robbe en Niek Zaman spreken hun waardering uit dat zij met het Onderwijsbestuur van gedachten kunnen wisselen over de werkzaamheden en onderzoeken van de facultaire examencommissie. De opleidingsdirecteuren waarderen het goede niveau van deze commissie, onder meer door de continuïteit die geborgd wordt via de kwaliteitsonderzoeken naar toetsing, bachelorscripties en masterscripties. Ook de wijze waarop de opleidingstoets Criminologie is uitgevoerd, wordt geprezen. Jan Robbe geeft aan dat het een mooie, inspirerende en intensieve klus was waarbij ook de teksten in de e-studiegids geraadpleegd werden. Hij vraagt zich af of een vergelijkbare intensieve werkwijze gehanteerd gaat worden voor de nieuwe opleidingstoets Master Rechtsgeleerdheid. De werkzaamheden voor Criminologie hebben er in ieder geval toe geleid dat ervaring is opgedaan in de betekenis die een opleidingstoets voor opleidingen kan hebben. De opleidingsdirecteuren uiten hun zorg over de draagkracht van de examencommissie. Feitelijk wordt de kern van het werk verricht door twee mensen. Is de facultaire examencommissie niet te kwetsbaar? Jan Robbe deelt deze zorg, maar geeft ook aan dat het werk niet alleen door hen verricht wordt, maar zijn borging vindt in de afstemming met Niek Zaman die als belangrijk klankbord fungeert en in de goede samenwerking met het OIC en de studieadviseurs. Tevens heeft facultair beleid bevordert dat toetsplannen en toetsmatrijzen op een adequate manier geïmplementeerd werden, hetgeen de effectiviteit van de werkzaamheden van de examencommissie ten goede kwam. Jan Robbe legt uit dat de komende periode dieper ingezoomd wordt op fraude en plagiaat. De examencommissie zal een werkgroep fraude installeren. Beoogd wordt handreikingen aan te reiken voor examinatoren waarmee zij een snelle eerste diagnose kunnen stellen om zo veel mogelijk te voorkomen dat er in alle gevallen een uitgebreid en tijdrovend onderzoek moet worden gedaan. Tevens zullen er voorstellen voor sanctiebeleid worden geformuleerd waarmee duidelijkheid wordt verschaft over de maatregelen die de examencommissie mogelijk neemt. Een belangrijk facultair thema is de ervaren werkdruk. Niek Zaman en Jan Robbe geven aan dat in het kader daarvan ook de werkzaamheden van de examencommissie onder de loep genomen zijn. Wellicht is het verstandig om de kwaliteitsonderzoeken van de examencommissie, die nu al een aantal jaren verricht worden, op termijn, meer kwalitatief dan kwantitatief van aard te laten zijn. De kwaliteitsborgende werkzaamheden van de examencommissie zouden bovendien qua fte naar rato over de instituten verdeeld moeten worden. Jan Robbe geeft aan dat dit ooit met de wetenschappelijk directeuren is besproken, maar nog niet verder is uitgewerkt. Chris de Kruif geeft aan dat met name het punt van fraude een belangrijk onderwerp is voor de vakcoördinatoren. Fraude tijdens tentamens zou veel te hoog zijn. De vakcoördinatoren ervaren dat er onvoldoende regelingen zijn om dit te voorkomen en zouden hierover graag met de examencommissie in gesprek gaan. Daarnaast zou het gebruik van toetsmatrijzen nog aan effectiviteit kunnen winnen. Chris de Kruif nodigt Jan Robbe uit om binnenkort een overleg bij te wonen. Esther Huiskers vraagt naar meer handvatten voor plagiaat bij scripties. Safeassign zou hierbij niet helemaal

toereikend zijn. Bovendien zou feedback erop welkom zijn. Nu blijft te veel in het midden of de plagiaatscontrole al dan niet tot positieve uitkomsten heeft geleid. De opleidingsdirecteuren erkennen dat de kwaliteitsonderzoeken een essentieel onderdeel zijn gaan uitmaken van de kwaliteitscultuur van de faculteit. De uitkomsten van de visitatie bij de juridische opleidingen en Criminologie hebben dit beeld bevestigd. Het is van groot belang dat deze 'common sense' bestendig blijft

Op communicatief vlak zou er nog aan zichtbaarheid gewonnen kunnen worden. Hierover is de examencommissie in gesprek met het faculteitsbestuur. De opleidingsdirecteuren geven aan dat hiervoor e-nieuws, dat veel gelezen wordt, ingezet zou kunnen worden.

Met een samenvatting van het besprokene in het Onderwijsbestuur zullen de onderzoeksrapporten aan de orde komen in het faculteitsbestuur (eind mei). Wellicht is het daarna een mooi moment voor berichtgeving van de werkzaamheden van de examencommissie in e-nieuws.

5.OER (in aanwezigheid van Sven Bontje)

De meeste wijzigingen in de OER Rechtsgeleerdheid komen voort uit de model-OER, die universitair zijn bepaald. De wijzigingen in de eindkwalificaties van de bachelor Rechtsgeleerdheid hebben te maken met de vaardighedenlijn. Met uitzondering van de wijzigingen in de eindkwalificaties, zijn de voorliggende wijzigingen ook van toepassing op de OER-en van de andere opleidingen.

In de OER komen bepalingen voor dat vijf dagen voor het hertentamen de uitkomsten van het eerste tentamen bekend moeten zijn en het inzagemoment binnen 30 dagen na het tentamen moet plaatsvinden waardoor het mogelijk dat de inzage plaatsvindt na het hertentamen. Hierdoor kan het in theorie mogelijk zijn dat de inzage plaatsvindt na het hertentamen. In de dagelijkse praktijk blijkt dit weinig voor te komen. De termijnrapportage van Sven Bontje wordt afgewacht om te bezien of actie noodzakelijk is.

Chris de Kruif wijst op verandering van terminologie (tentamens ipv toetsen) en de consequenties die dit heeft voor de e-studiegids. Gerda Korevaar geeft aan de hierop van toepassing zijnde teksten goed te laten controleren en waar nodig aan te passen. Tevens wijst Chris de Kruif op het gebruik van Ans in relatie tot inzage en nabespreking. Dit punt zal meegenomen worden in de evaluatie van Ans. Tenslotte geeft zij het belang aan van versneld nakijken met het oog op de bachelorscriptie en de toegangseis van 120 ec.

6. Balkenschema's/tentamenroostering (in aanwezigheid van Rob Hogeboom)

Rob Hogeboom geeft aan dat het voorstel voor tentamenroostering nog een concept is. Niet uitgesloten kan worden dat er nog verschuiving optreden in verband met de beschikbaarheid van tentamenlocaties. Er wordt ingezet op het vrijhouden van de extra onderwijsweek zodat de tentamens eerder kunnen plaatsvinden. Het grootste probleem lijkt te liggen bij het propedeuse-onderwijs waardoor de kans bestaat dat de extra onderwijsweek wel benut moet worden.

Het laatste blok kent een vrij strakke planning van tentamens en hertentamens. Hierover vindt overleg op maat plaats met de afdelingen. Sommigen kiezen ervoor de tentamens iets sneller na te kijken, anderen geven zichzelf iets meer ruimte.

Pas in de zomer zal het tentamenrooster definitief bekend zijn.

Esther Huiskers geeft aan dat voor een aantal fiscale vakken de tentamenplanning niet ideaal lijkt. Rob Hogeboom zegt toe hiernaar te kijken. Hij verwacht geen problemen, maar hij kan geen garanties afgeven.

Chris de Kruif geeft aan voor de bachelorscriptie graag nader te overleggen met Rob Hogeboom, een en ander heeft te maken met toegangseis en inzage.

De studenten in de OLC gaven aan moeite te hebben met tentamens die plaatsvinden direct na de kerstperiode, terwijl week vijf vrijwel geen tentamens kent. Vanwege de vereisten voor het BSA lijkt het onmogelijk dit op andere manier te organiseren.

7. Rondvraag

Chris de Kruif geeft aan dat zij het traject van onderwijskundig leiderschap afrondt op 17 mei en dus niet aanwezig zal zijn bij de komende vergadering van het Onderwijsbestuur.

Maarten Kunst en Chris de Kruif wijzen op het belang van Learning My Way en het al dan niet doorzetten van de pilot. Bij de voortgangsrapportage van het Opleidingsplan Rechtsgeleerdheid zal dit ter sprake komen (vergadering Onderwijsbestuur 28 juni).

Ton Liefwaard geeft aan dat de opleiding Jeugdrecht het advies van de OLC over hele/halve cijfers graag tegemoet ziet; de opleiding ziet aanleiding om de regelingen hieromtrent aan te passen.

Peter van Es maakt namens onze faculteit deel uit van de denktank flexibel leerroutes.